

ELO-strategian toimeenpanon seuranta – tiedolla johtaminen

Jaana Kettunen & Raimo Vuorinen
Koulutuksen tutkimuslaitos
(JYU)

ELO-foorumi 25.11.2025

1

Elinikäisen ohjauksen strategian seuranta – tiedolla johtaminen

Kehittämistyön lähtökohta:

Tavoite: Luoda systemaattinen seurantamalli ELO-strategian 17 alatavoitteelle

VAIHE I

Yhtenäinen perusmalli, joka toimii alatavoitteiden metakriteeria ja indikaattorien laadinnan pohjana jäsentämistapana koko kokonaisuudelle. Perusmalli varmistaa, että jokainen alatavoite etenee loogisesti ja vertailukelpoisesti eri toiminnan tasoilla sekä että seuranta on johdonmukaista.

Perusmallin logiikka:

PANOKSET → PROSESSIT → TULOKSET → VAIKUTTAVUUS

2

Elinikäisen ohjauksen strategian seuranta – tiedolla johtaminen

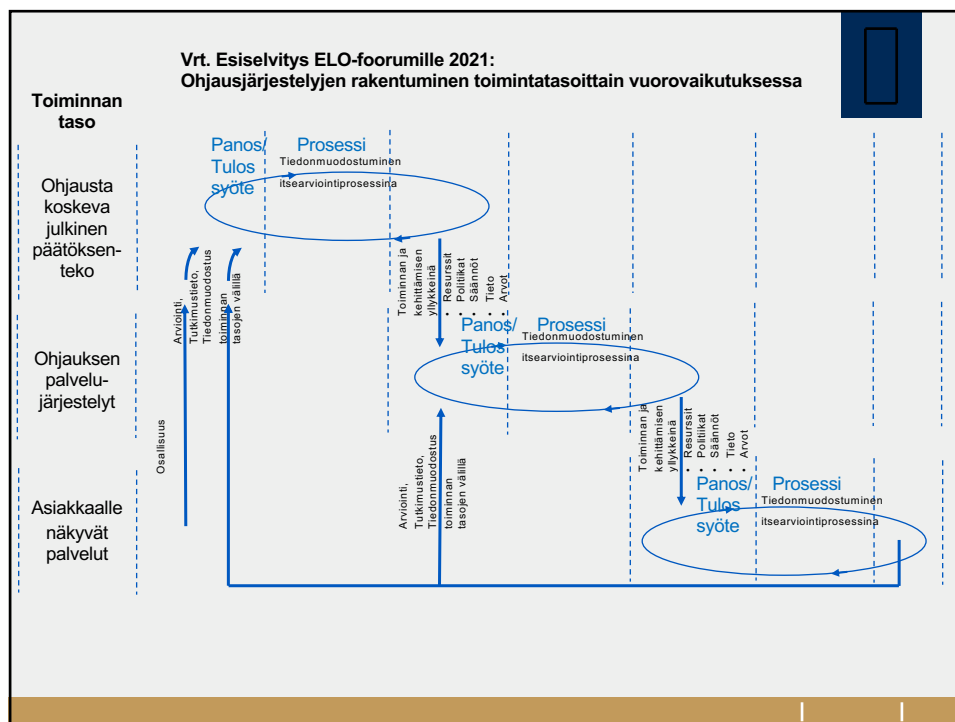
Perusmallin logiikka:

PANOKSET → PROSESSIT → TULOKSET → VAIKUTTAVUUS

Elinikäisen ohjauksen seuranta edellyttää tietoa kolmelta tasolta:

- Strateginen päätöksenteko – linjaukset ja resurssit
- Palvelujen järjestäminen – toteutus ja kehittäminen
- Asiakkaan kokemus – palvelujen vaikuttavuus

3

4

Toiminnan taso	Metakriteeri	Panokset (voimavarat)	Prosessit (palvelut/tuotos)	Tulokset (muutos)	Vaikuttavuus (yhteiskunnallisesti pysyvät tulokset)
Julkinen päätöksenteko	Päätöksenteossa varmistetaan edellytykset ja toimivaltuudet tavoitteen toteutumiseksi ja kehittämiseksi	Kohdennetut määrärahat ja henkilöstöresurssit	Strategiat, linjaukset ja seuranta tukevat tavoitetta	Käytäntöjen yhdenmukaistuminen ja laadun paraneminen	Kansalaisten parantuneet mahdollisuudet koulutukseen, työelämään ja päätöksentekoon
Palvelujärjestelyt	Palvelut toteutetaan tarkoituksenmukaisesti ja laadukkaasti eri ympäristöissä	Resurssit ohjauspalveluihin, henkilöstön osaamiseen ja järjestelyjen kehittämiseen	Suunnitelmien laadinta, prosessien toteutus, seuranta ja arviointi	Palvelujen saavutettavuuden, laadun ja kustannustehokkuuden paraneminen	Palvelut vastaavat paremmin kysyntään ja eri asiakasryhmien todellisiin tarpeisiin
Asiakkaalle näkyvät palvelut	Asiakkaat saavat laadukkaita ja tarpeidensa mukaisia palveluja	Henkilöstöresurssit, henkilöstön osaaminen ja laadukkaat työvälineet asiakastyöhön	Henkilökohtaisten suunnitelmien ja ohjausprosessien toteutus sekä asiakaspalautteen keruu	Asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksien ja tyytyväisyyden lisääntyminen	Itsenäisten päätösten, urasuunnittelun ja osallisuuden vahvistuminen

Perusmallin rakenne, joka on toiminut alatavoitteiden metakriteerin ja indikaattorien laadinnan pohjana.

Alatavoite 1.3. Ohjausta järjestetään monikanavaisesti ja monipuolisia tapoja käyttäen
= Ohjausta järjestetään monikanavaisesti ja monipuolisia tapoja käyttäen.

Toiminnan taso	Metakriteeri	Panokset (voimavarat)	Prosessit (palvelut/tuotos)	Tulokset (muutos)	Vaikuttavuus (yhteiskunnallisesti pysyvät tulokset)
Julkinen päätöksenteko	Päätöksenteossa edistetään monikanavaisen ja saavutettavien ohjauspalvelujen kehittämistä	Resurssit digitaalisten ja fyysisten palvelukanavien kehittämiseen	Monikanavaisuuden sisällyttäminen strategioihin, toimenpiteisiin ja kehittämiseen	Palvelujen monikanavaisuuden ja laadun paraneminen valtakunnallisesti	Kansalaisten parantunut pääsy ohjauspalveluihin riippumatta alueesta ja elämäntilanteesta
Palvelujärjestelyt	Palvelut toteutetaan monikanavaisesti ja monipuolisia tapoja käyttäen	Resurssit palvelukanavien ja työtapojen kehittämiseen	Palvelukanavien ja työtapojen integrointi ja saavutettavuuden varmistaminen	Palvelujen monikanavaisuuden, työtapojen ja sujuvuuden paraneminen	Palvelut vastaavat paremmin eri käyttäjäryhmien tarpeisiin
Asiakkaalle näkyvät palvelut	Asiakas voi valita tarkoituksenmukaisimman palvelu- ja asiointitavan	Resurssit monikanavaisen ja monipuolisiin työtapoihin	Asiakkailla on käytössä monipuoliset palvelukanavat	Tyytyväisyys palveluihin, niiden muotoihin ja laatuun kasvaa	Kansallisesti tasalaatuinen ja saavutettava ohjaus, joka vähentää alueellisia eroja

Elinikäisen ohjauksen strategian seuranta – tiedolla johtaminen

Elinikäisen ohjauksen seuranta edellyttää tietoa kolmelta tasolta:

- Strateginen päätöksenteko – linjaukset ja resurssit
- Palvelujen järjestäminen – toteutus ja kehittäminen
- Asiakkaan kokemus – palvelujen vaikuttavuus

Yksittäinen kysely ei pysty kattamaan kaikkia näkökulmi tasapainoisesti.

- Kolme kyselyä muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, jossa jokainen taso arvioidaan erikseen mutta yhteisen viitekehyksen kautta.

Kattava metakriteeristö

Systemaattinen läpikäynti:

- 17 alatavoitetta × 3 toiminnan tasoa × 4-vaiheinen logiikka

Tuloksena:

- Yli 200 metakriteeriä ja indikaattoria
- Kattava ja yksityiskohtainen seurantajärjestelmä
- Jokaiselle alatavoitteelle:
 - Julkisen päätöksenteon kriteerit
 - Palvelujärjestelyjen kriteerit
 - Asiakastason kriteerit

Haaste: Liian laaja käytännön toteutukseen tässä tilantenteessa

VAIHE II

Miten kattavasta mallista yksinkertaistettuun kyselyyn?

- **Yhteismitallisuus**
 - Säilytetään yhteys metakriteeristöön
 - Jokainen kysymys linkittyy alatavoitteisiin
- **Käytännöllisyys**
 - Kohtuullinen pituus (20-24 kysymystä/kysely)
 - Selkeä ja ymmärrettävä kieli
- **Kattavuus säilyy**
 - Kaikki 6 painopistettä mukana
 - Kaikki 17 alatavoitetta edustettuina
- **Tasokohtainen fokus**
 - Kullekin tasolle relevantteja kysymyksiä

Kolmen tason seurantamalli ja sen soveltaminen

Kolme kyselyä muodostaa kokonaisuuden, joka kuvaa elinikäisen ohjauksen toimintaa systemisesti kolmella tasolla: strategisella tasolla, palvelujen järjestämisen tasolla ja asiakkaan kokemustasolla.

- **Julkisen päätöksenteon kysely** tarkastelee strategisia linjauksia, resursseja ja rakenteita, joiden varaan ohjauspalvelut rakentuvat.
- **Palvelujärjestelyjen kysely** tarkentaa, miten julkisessa päätöksenteossa asetetut odotukset ja linjaukset toteutuvat organisaatioiden arjessa.
- **Asiakastason kysely** puolestaan tekee näkyväksi sen, miten strategiat ja palveluprosessit lopulta koetaan ja toteutuvat asiakkaan näkökulmasta.

8. Digitaalinen osaaminen	J8. Ohjautyötä tekevien digitaalisen osaamisen kehittämisen on huomioitu kansallisissa linjauksissa.	P8. Ohjauksenkielistöllämme on tehtävässä kannalta tarvittava ajantasainen digitaalisen osaamisen.	A12. Ohjautyötä tekevillä on ajantasaiset digitaaliset taidot.
9. Digitaalisten välineiden hyödyntäminen	J9. Digitaalisten valmiuksien kehittäminen on huomioitu kansallisissa linjauksissa.	P9. Kannustamme ja tuemme asiakkaita hyödyntämään digitaalisia välineitä.	A13. Minua kannustetaan ja tuetaan digitaalisiin välineiden käytössä.
10. Osamiskuvaukset	J10. Ohjauksalan osamiskuvaukset on määritelty niiden käyttöönottoa edistävän kansallisissa linjauksissa.	P10. Hyödynnämme ohjauksalan osamiskuvauksia systemaattisesti.	A14. Ohjaajat ovat ammattitaitoisia ja saavia.
11. Osaamisen kehittäminen	J11. Ohjautyön koulutusten kokonaisuus vastaa ohjauksalan monimuotoisiin osaamistarpeisiin.	P11. Henkilöstöllämme on mahdollisuuksia kehittää osaamistaan.	A15. Aiempaa osaamistani tunnustetaan ja sitä arvostetaan ohjauksessa.
12. Ennakointi- ja työmarkkinatieto	J12. Ennakointi- ja työmarkkinatiedon hyödyntäminen on huomioitu kansallisissa linjauksissa.	P12. Hyödynnämme systemaattisesti ennakointi- ja työmarkkinatietoa.	A16. Saan ajantasaista tietoa koulutuksesta ja työmarkkinoista.
13. Eettisyys	J13. Ohjauksen eettiset ja vastuulliset periaatteet on huomioitu kansallisissa linjauksissa.	P13. Palvelumme noudattavat ohjauksalan eettisiä periaatteita.	A 17. Koen, että ohjaus toteutetaan eettisesti ja vastuullisesti.
14. Kielelliset oikeudet	J14. Kielelliset oikeudet on huomioitu ohjausta koskevilla linjauksissa.	P14. Tarjoamme ohjauspalveluja asiakkaiden tarvitsemilla kielillä.	A18. Voin saada ohjausta omalla kielelläni.
15. Monimuotoisuuden edistäminen	J15. Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys ovat huomioitu ohjausta koskevilla linjauksissa.	P15. Ohjauspalvelumme edistävät yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta	A19. Minut kannustetaan tarkastelemaan erilaisia uravaihtoehtoja. A20. Tiedän mistä saan ohjausta eri elämäntilanteissa.
16. Valtakunnallinen johtaminen	J16. Elinikäisen ohjauksen valtakunnallista kokonaisuutta johdetaan moniallinollisesti. J17. Monialaisen yhteistyön edistäminen on huomioitu kansallisissa linjauksissa.	P16. Toteutamme ohjauspalveluja valtakunnallisissa linjauksia noudattaen ja valtakunnallista tukea hyödyntäen. P17. Toteutamme palvelut monialaisessa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	-